

Ondertussen in de archeologie

Nieuws uit SIKB en het CCvD Archeologie

In deze nieuwsbrief *Ondertussen in de archeologie* onder andere aandacht voor de veldraadpleging ten behoeve van de te vernieuwen KNA, de start van de inventarisatie voor het E-RIHS project en enkele hoofdpunten uit het CCvD van december.

Uitnodiging informatiebijeenkomst herziening KNA 25 januari

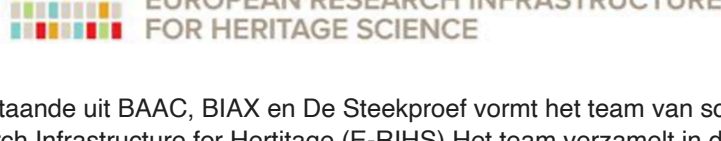
Het kwaliteitssysteem Nederlandse archeologie staat aan de vooravond van een grootschalige modernisering. Het herzien van de BRL SIKB 4000 en onderliggende protocollen, tezamen de KNA, moet leiden tot een nieuwe versie (5.0). De inhoud en de structuur van de te vernieuwen KNA zijn onder andere onderwerpen voor deze eerste raadpleging van het brede archeologische werkveld.

Op 25 januari aanstaande informeren we u graag over de totstandkoming van deze nieuwe KNA. Welke vorm gaat deze krijgen, wat zijn de eerste gedachten over de vernieuwde inhoud en hoe verloopt het proces? We horen daarbij graag uw mening over een aantal onderwerpen zoals regeldruk, maatwerk, deponeren en conserveren. Mariëtte de Rooij (RAAP Archeologisch Advies) zal als dagvoorzitter optreden.

Voor meer informatie en aanmelden:

www.sikb.nl/agenda/eerste-informatiebijeenkomst-vernieuwing-kna

E-RIHS inventarisatie door science detectives gestart

Een consortium, bestaande uit BAAC, BIAx en De Steekproef vormt het team van science detectives voor de European Research Infrastructure for Heritage (E-RIHS). Het team verzamelt in de eerste maanden van dit jaar antwoorden op de volgende kernvragen:

1. Welke (potentieel) relevante natuurwetenschappelijke methoden voor archeologie zijn er beschikbaar in Nederland -en indien niet in Nederland aangeboden in Noordwest-Europa- en door welke aanbieders worden deze methoden uitgevoerd (wie, wat, waar en waarom)?

2. Welke behoeftes voor natuurwetenschappelijke methoden en de ontsluiting van de kennis hierover bestaan er in de Nederlandse archeologische uitvoeringspraktijk?

3. Welke lacunes tussen vraag en aanbod bestaan er in Nederland, en hoe zouden deze lacunes kunnen worden overbrugd?

4. Welke koppelingen ten behoeve van kennis-dialogen kunnen worden gemaakt tussen de uit de behoeftepeiling naar voren gekomen vragen en het uit de inventarisatie gebleken aanbod?

In maart wordt het conceptrapport aan de begeleidende Kenniscommissie gepresenteerd.

Voor vragen of suggesties kunt u contact opnemen met Esther Wieringa (esther.wieringa@sikb.nl)

Voor meer informatie over E-RIHS [klik hier](#).

CCvD vergadering december 2022

Het CCvD Archeologie vergaderde op 12 december voor de vierde keer in 2022. Een van de majeure onderwerpen die aan de orde kwamen was de vrijwilligheid (dus het niet wettelijk verplicht zijn) van een aantal KNA Protocollen. Naar aanleiding van de Evaluatie van het Kwaliteitssysteem was eerder al besloten het draagvlak te verkennen en te onderzoeken of het verplicht stellen van de vrijwillige protocollen een positieve uitwerking heeft op de kwaliteit van de archeologische werkzaamheden. Voor dit onderzoek heeft het CCvD ingestemd met het concept Plan van Aanpak, dat in januari in definitieve vorm nog digitaal ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Behoeftes nascholing

De inventarisatie 'Nascholingsbehoefte' kwam nog eens terug, nu om over de gedane aanbevelingen te besluiten. Die aanbevelingen zijn onder andere: 'Ontwikkel alternatieve vormen van nascholing, zodat ook de ervaren actoren nieuwe kennis kunnen opdoen in kleine werkvormen, die wellicht niet altijd rendabel zijn in de vorm van cursussen. Onderzoek de mogelijkheid tot het instellen van een "vrije keuzedeel" binnen het actorschap: uitbreiden puntensysteem, waarbinnen men overige cursussen kan indienen, die goed beargumenteerd, van toegevoegde waarde zijn binnen het carrièrepad van de actor. Ontwikkel een breed, toegankelijk en samenhangend overzicht van het scholingsaanbod van cursussen en opleidingen, waarbinnen verschillende ontwikkelingspaden of leerlijnen te onderscheiden zijn in mogelijke "specialisatie" richtingen binnen het werkveld (van basis tot expert). Zo is duidelijk welke cursus bijdraagt aan welk te ontwikkelen profiel en wanneer deze cursus te volgen is'. Het CCvD heeft alle aanbevelingen overgenomen en opgenomen in het Jaarplan 2023. Dit Jaarplan 2023 werd eerder in de vergadering al op hoofdlijnen geaccordeerd.

[Klik hier voor het rapport 'Nascholingsbehoefte'](#).

Voortgang KNA 5.0

Jelle de Boer, projectleider voor de vernieuwing van de KNA, stelde het CCvD op de hoogte van de voortgang. Hij kon onder andere melden dat zowel de Regiegroep als de KNA begeleidingscommissie voor het eerst bijeen zijn geweest. Een groot onderwerp is de structuur van de nieuwe KNA. Niet meer in de vorm van een boekwerk, maar in welke vorm dan, is nog een open vraag.

Op 25 januari is de eerste Veldraadpleging (zie elders in deze Nieuwsbrief). Hij kon ook melden dat wordt gewerkt aan een digitaal platform, een community, en dat het streven is deze tijdens de eerste Veldraadpleging te presenteren.

De KNA Begeleidingscommissie is uit de startblokken.

Van links naar rechts: Arjan Schutte (NVAO), Daniël Stiller (CGA), Jordi Aal (BAP/SAMPL), Edwin van der Klooster (KNA Gebruikersgroep), Femke Tomas (Archon/Saxion), Michiel Huisman (VOiA), Eline Overgouw (Certificerende Instellingen), Edmee Slijpen (RWS), Jeroen Bouwmeester (RCE). Vooraan: Marijke Nieuwenhuis (IPO) en David van den Burg (onafhankelijk voorzitter).

Bachelors binnen het kwaliteitssysteem

Het CCvD sprak ook uitvoerig over de knelpunten rond de positie van de Bachelor (verder: Ba) in de KNA. Het Programmabureau van SIKB heeft in het voorbije jaar rondtafelgesprekken gehouden om deze knelpunten te inventariseren. Het derde gesprek kon worden afgesloten met een advies aan het CCvD. Omdat de positie van de Ba onlosmakelijk verbonden is met de positie van de Master (verder: Ma) zijn beide zoveel mogelijk in samenhang besproken. De gesprekken werden gevoerd aan de hand van de volgende vragen:

- Wat kan een Ba welke vaardigheden heeft de Ba en wat mag je van een Ba verwachten ten aanzien van een archeologisch onderzoek?

- Wat kan een Ma, welke vaardigheden heeft de Ma en wat mag je van de Ma verwachten ten aanzien van een archeologisch onderzoek?

- Ba en Ma in het huidige bestel: hoe zetten werkgevers de Ba-s en Ma-s in bij de KNA processen?

Onder andere passeerde het 'functiegebouw', zoals in de huidige KNA omschreven. Deze is voor een belangrijk deel onveranderd gebleven sinds de eerste KNA versie in 2000. Verder werd ook uitgebreid stilgestaan bij de binnen de sector gevoelde zorg voor aanwas en perspectief van pas afgestudeerde archeologen.

Deelnemers aan de rondtafelgesprekken gaven aan dat een diploma weliswaar een belangrijk vereiste is, maar dat vakbekwaamheid en competenties net zo belangrijk zijn in de uitvoering. Het mogelijk maken van zij-instroom, doorgroei (ook voor de Ba) op basis van vakbekwaamheid en competenties vraagt waarschijnlijk om een nieuw/ander 'KNA actorenhuis'.

In dit huis zouden de toevoegingen Ba/Ma losgelaten kunnen worden en meer vakbekwaam/gewogen moeten worden op een actor daadwerkelijk vakbekwaam is om kritische KNA werkzaamheden zelfstandig uit te voeren.

De gesprekken hebben geleid tot een advies aan het CCvD om in 2023 een vervolgonderzoek in te stellen. Belangrijke onderdelen daarin zijn:

Kan het doorgroei binnen de huidige KNA actorstatussen (nu alleen via opleiding + werkvering) ook door het toetsen van competenties?

Kan dit het glazen plafond oplossen dat door Ba-s mogelijk wordt ervaren?

Wordt dit glazen plafond ook door werkgevers herkend?

En neem in dit onderzoek een aantal neveneffecten mee, waaronder de huidige verworven positie van actoren en de aanwezigheid van KNA actoren in spé.

Ook wordt het CCvD verzocht te onderzoeken of het wenselijk is om de naamgeving actorstatussen te wijzigen en binnen het project KNA 5.0 per handeling te herijken en te prioriteren welke KNA-actorstatus benodigd is voor die betreffende handeling.

Het CCvD heeft de adviezen overgenomen en opgenomen in het Jaarplan 2023.

Vervolg op 'Archeologie bij de tijd'

Tot slot kwam in de vergadering de Beleidsreactie naar aanleiding van het rapport van de Raad voor Cultuur 'Archeologie bij de tijd' aan de orde.

Namens het ministerie van OCW verzorgde Peter Kuggeleijn een toelichting. De staatssecretaris wil het CCvD per brief een aantal vragen voorleggen. Die hebben te maken met:

1. Programma van Eisen (PvE) als schaalbaar onderzoeksplan;
2. Rol bevoegde overheid in relatie tot het PvE;
3. Efficiënter certificeringsstelsel;
4. Afweging in KNA ten aanzien van publieksbereik en -participatie.

Deze brief kan in januari / februari 2023 verwacht worden. Het CCvD werd gevraagd naar eventuele andere punten – die er niet waren. Afsproken werd dat in de juni-vergadering van het CCvD de reactie op de brief van de staatssecretaris gered is.

Nieuwe Programmasecretaris

Datastandaarden SIKB

Harmen Willemse (44) is per 1 januari 2023 aangesteld als nieuwe Programmasecretaris Datastandaarden SIKB. De komende maanden zal de huidige Programmasecretaris Roeland Heuff zijn werkzaamheden overdragen.

[Lees verder.](#)

